Torsdag 19 september 2019

P9_TA(2019)0017

Situationen i Turkiet, särskilt avsättandet av valda borgmästare

Europaparlamentets resolution av den 19 september 2019 om situationen i Turkiet, särskilt avsättandet av valda borgmästare (2019/2821(RSP))

(2021/C 171/02)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av sina tidigare resolutioner om Turkiet, särskilt av den 24 november 2016 om förbindelserna mellan EU och Turkiet ([1]), av den 27 oktober 2016 om situationen för journalister i Turkiet ([2]), av den 8 februari 2018 om den nuvarande människorättssituationen i Turkiet ([3]) och av den 13 mars 2019 om kommissionens rapport för 2018 om Turkiet ([4]),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 29 maj 2019 till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om EU:s utvidgningspolitik (COM(2019)0260), och av det arbetsdokument som åtföljer rapporten om Turkiet 2019 (SWD(2019)0220),

— med beaktande av rådets slutsatser av den 18 juni 2018, och av relevanta slutsatser från rådet och Europeiska rådet,

— med beaktande av de preliminära slutsatserna från valövervakningsuppdraget från Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter,

— med beaktande av Venedigkommissionens rekommendationer och Turkiets åtagande enligt den europeiska stadgan om kommunalt självstyre,

— med beaktande av resolution 2260 av den 24 januari 2019 från Europarådets parlamentariska församling (PACE) *The worsening situation of opposition politicians in Turkey: what can be done to protect their fundamental rights in a Council of Europe member State?*.

— med beaktande av de uttalanden av den 19 augusti 2019 som gjordes av Europeiska utrikestjänstens talesperson om att valda borgmästare stängts av från sina tjänster och hundratals personer gripits i sydöstra Turkiet,

— med beaktande av Europadomstolens dom i målet Selahattin Demirtaş mot Turkiet,

— med beaktande av resolution 2156 (2017) från Europarådets parlamentariska församling om hur de demokratiska institutionerna fungerar i Turkiet,

— med beaktande av att EU:s grundläggande värden vilar på rättsstatsprincipen, respekten för de mänskliga rättigheterna och på värden som även gäller för EU:s alla kandidatländer,

— med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, som Turkiet är part i,

— med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,

— med beaktande av artiklarna 144.5 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

([1]) EUT C 224, 27.6.2018, s. 93.
([2]) EUT C 215, 19.6.2018, s. 199.
([3]) EUT C 463, 21.12.2018, s. 56.
([4]) Antagna texter, P8_TA(2019)0200.

A. Turkiet är ett viktigt partnerland till EU och förväntas såsom kandidatland att upprätthålla de högsta standarderna avseende demokrati, däribland respekt för mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen, trovärdiga val, grundläggande friheter och allas rätt till en rättvis rättegång.

B. Den 31 mars 2019 hölls lokalval i Turkiet, vilka ”genomfördes på ett ordnat sätt”, enligt de preliminära slutsatserna från valövervakningsdelegationen från Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter. Valdeltagandet i lokalvalen var imponerande, men valet fick omfattande kritik av observatörerna på grund av att medierna hade en alltför partisk hållning till det styrande Folkets allians.

C. I lokalvalen den 31 mars 2019 fick borgmästaren Adnan Selçuk Mızraklı i Diyarbakır en majoritet på 63 %, borgmästare Ahmet Türk i Mardin, en majoritet på 56 %, och borgmästare Bedia Özgökçe i Van en majoritet på 54 % av rösterna, vilket därför betyder att alla tre borgmästare fått ett tydligt folkligt mandat att fullgöra de skyldigheter som gäller för borgmästarämbetet.

D. Alla tre borgmästare godkändes av Turkiets högsta valråd (YSK) och fick ställa upp som kandidater i valet.

E. Eftersom de demokratiskt valda borgmästarna i Diyarbakır, Van och Mardin i sydöstra Turkiet för närvarande sades vara föremål för brottsutredningar på grund av deras påstådda kopplingar till terrorism ersattes de av regeringstillsatta provinsguvernörer/förvaltare.

F. Det är mycket allvarligt att Adnan Selçuk Mızraklı, Ahmet Türk och Bedia Özgökçe Ertan har ersatts av statliga guvernörer eftersom det innebär ett ifrågasättande av de demokratiska valresultaten av den 31 mars 2019. Ytterligare 418 civila, främst ledamöter och anställda i kommunstyrelser från 29 olika provinser i Turkiet, fängslades den 18 augusti 2019, på liknande ogrundade anklagelser.

G. I september 2016 ändrades kommunallagen enligt ett undantagstillstånd för att göra det administrativt sett lättare att avsätta borgmästare som anklagas för att ha kopplingar till terrorism och ersätta dem med provinsguvernörer. Venedigkommissionen uppmanade de turkiska myndigheterna att upphäva de bestämmelser som infördes genom Turkiets lagdekret nr 674 av den 1 september 2016 – vilka egentligen inte behövs enligt undantagstillståndet – särskilt dem som gäller reglerna för tillsättning av en ledig tjänst som borgmästare, vice borgmästare och ledamot av kommunstyrelse, genom utnämning.

H. Den 9 april 2019 förklarade YSK att fyra andra valda borgmästare och ledamöter i kommunstyrelser i sydöstra Turkiet var olämpliga och inte fick tillträda, trots att YSK hade godkänt deras kandidaturer före valet den 31 mars 2019, med argumentet att dessa kandidater tidigare hade varit statstjänstemän och avskedats genom regeringsdekret. I enlighet med detta beslut godkände YSK att dessa tjänster gick till kandidater från rättvise- och utvecklingspartiet (AKP). Tillslagen mot den politiska oppositionen i Turkiet äger rum samtidigt som demokratiska röster får allt mindre utrymme och mot bakgrund av turkiska myndigheternas fortsatta åtgärder i syfte att tysta avvikande röster, bland annat journalister, människorättsförsvarare, akademiker, domare och advokater.

I. Många av de vidtagna åtgärderna är oproportionerliga, bryter mot nationell turkisk lagstiftning och strider mot de åtaganden som åvilar en medlem av Europarådet och mot den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter. Över 150 000 personer greps i samband med tillslagen efter kuppen och 78 000 greps, anklagade för terrorism, samtidigt som fler än 50 000 personer fortfarande hålls fängslade, i de flesta fall utan avgörande bevis. Från december 2018 är det sammanlagt omkring 57 000 personer som sitter i fängelser utan åtal eller som väntar på rättegång. Över 20 % av personerna sitter fängslade för terrorismrelaterade anklagelser, däribland journalister, politiska aktivister, advokater och människorättsförsvarare, vilket har lett till en ökad oro över rättsväsendets oberoende.

Torsdag 19 september 2019

J. YSK:s beslut att göra om borgmästarvalet i storstadsområdet Istanbul och göra kandidater som kommit på andra plats till borgmästare för enskilda kommuner i sydöstra Turkiet är ett allvarligt problem, särskilt när det gäller respekten för valprocessens laglighet och integritet och för institutionens oberoende från politisk inblandning.

K. Den 3 september 2019 meddelade den turkiska inrikesministern att ytterligare beslut om att avsätta förtroendevalda tjänstemän skulle vidtas, och hotade framför allt med att ersätta Istanbuls borgmästare Ekrem İmamoğlu.

L. Den 6 september 2019 dömdes provinsordföranden för Republikanska folkpartiet (CHP), Canan Kafantcıoğlu, till 9 år och 8 månaders fängelse för att ha förolämpat presidenten, förolämpat offentliga tjänstemän, kränkt staten, uppviglat folket till fientlighet och hat samt för att mellan 2012 och 2017 ha använt sina sociala mediekanaler för spridning av propaganda för en terroristorganisation.

M. Flera offentliga demonstrationer som organiserats mot avsättandet av borgmästarna har förbjudits av säkerhetsskäl, och vid de demonstrationer som har ägt rum har polisen skingrat demonstranterna på ett våldsamt sätt, och ofta gjort massgripanden och åtalat deltagare. Detta är ett resultat av den lagstiftning som infördes omedelbart efter det att undantagstillståndet upphävdes.

N. Turkiet har drabbats av ett antal attacker och vid kuppförsöket 2016 dödades 248 personer.

1. Europaparlamentet fördömer de turkiska myndigheternas beslut att avsätta demokratiskt valda borgmästare på grundval av tvivelaktiga bevis. Parlamentet betonar att dessa åtgärder fortsätter att undergräva den politiska oppositionens möjligheter att utöva sina rättigheter och uppfylla sina demokratiska funktioner. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att omedelbart och villkorslöst frige de medlemmar av oppositionen som greps i tillslagen mot alla i landet med avvikande åsikter, och att lägga ner samtliga anklagelser mot dem.

2. Europaparlamentet är mycket kritiskt till att lokalvalda företrädare ersätts av icke valda förvaltare på ett godtyckligt sätt, vilket ytterligare undergräver Turkiets demokratiska struktur. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att återinsätta alla borgmästare och övriga förtroendevalda tjänstemän som vann lokalvalen den 31 mars 2019 och som har hindrats från att tillträda eller som har avskedats eller ersatts med icke valda förvaltare på ogrundade anklagelser.

3. Europaparlamentet fördömer starkt den politiskt motiverade domen mot Canan Kafantcıoğlu, som uppenbarligen straffas för att ha spelat en nyckelroll i den framgångsrika valkampanjen av Istanbuls borgmästare, och kräver att den omedelbart upphävs.

4. Europaparlamentet fördömer de turkiska myndigheternas hot mot andra förtroendevalda tjänstemän och uppmanar Turkiet att avstå från ytterligare hot.

5. Europaparlamentet upprepar vikten av goda förbindelser med Turkiet som bygger på gemensamma värden, respekt för de mänskliga rättigheterna, rättsstatsprincipen, fria och demokratiska val – inklusive för valresultaten – grundläggande friheter och allmän rätt till en rättvis rättegång. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att garantera de mänskliga rättigheterna för alla som lever och arbetar i Turkiet, inklusive de som behöver internationellt skydd.

6. Europaparlamentet upprepar sin djupa oro över den pågående försämringen av de grundläggande friheterna och rättsstatsprincipen i Turkiet, och fördömer godtyckliga frihetsberövanden, rättsliga och administrativa trakasserier, reseförbud och andra medel för att förfölja tusentals turkiska medborgare, däribland politiker och förtroendevalda, människorättsförsvarare, statliga tjänstemän, medlemmar i organisationer i det civila samhället, akademiker och otaliga vanliga medborgare. Parlamentet uttrycker oro över rapporter om fortsatta åtal och utredningar av alltför allmänna och vaga terroristbrott.

7. Europaparlamentet uppmanar Turkiet att göra sin lagstiftning mot terrorism förenlig med internationella människorättsnormer. Parlamentet upprepar att en allmänt definierad turkisk lagstiftning mot terrorism inte bör användas för att straffa medborgare och medier för att de utövar sin rätt till yttrandefrihet eller för att godtyckligt avsätta förtroendevalda företrädare och ersätta dem med regeringens förvaltare.

8. Europaparlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att upprätthålla internationella principer, säkerställa mångfald samt förenings- och yttrandefrihet, bästa praxis och att garantera en gynnsam miljö för dem som väljs då det turkiska folket på ett fritt och rättvist sätt uttrycker sin vilja. Parlamentet betonar att dessa beslut kränker rätten till fria val, rätten till politiskt deltagande och rätten till yttrandefrihet enligt Europakonventionen.

9. Europaparlamentet upprepar sin oro över den överdrivna användningen av rättsliga förfaranden mot lokala förtroendevalda i Turkiet och att dessa ersätts av utnämnda tjänstemän – en praxis som allvarligt undergräver den lokala demokratins funktion.

10. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att se till att alla personer har rätt till ett korrekt rättsförfarande och att få sina fall granskade av en i enlighet med internationella normer oberoende domstol som kan säkerställa ersättning – inklusive kompensation för de materiella och ideella skador som orsakats. Parlamentet uppmanar Turkiet att säkerställa det operativa, strukturella och finansiella oberoendet för den turkiska institutionen för mänskliga rättigheter och jämlikhet och för den turkiska ombudsmannen, för att garantera deras förmåga att tillhandahålla verkliga möjligheter till översyn och prövning och att rätta sig efter Europadomstolens domar.

11. Europaparlamentet protesterar med kraft mot att Selahattin Demirtas, oppositionsledare och presidentkandidat, fortfarande hålls frihetsberövad, och kräver att han omedelbart och villkorslöst försätts på fri fot. Parlamentet noterar Europadomstolens dom i hans rättsfall, i vilken de turkiska myndigheterna uppmanas att omedelbart frige honom.

12. Europaparlamentet uttrycker stor oro över att turkiska myndigheter övervakar sociala medieplattformar och stänger ned konton på sociala medier.

13. Europaparlamentet uppmanar Europeiska utrikestjänsten och kommissionen att ge parlamentet utförlig information om de frågor som diskuterades vid den politiska dialogen mellan EU och Turkiet den 13 september 2019.

14. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, kommissionen och medlemsstaterna att fortsätta att ta upp situationen vad gäller gripna medlemmar av oppositionen, människorättsförsvarare, politiska aktivister, advokater, journalister och akademiker som hålls fängslade, med sina turkiska motparter, och att ge dem diplomatiskt och politiskt stöd samt bevaka rättegångar och rättsfall. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka användningen av krisstöd till människorättsförsvarare och att se till att EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare genomförs fullt ut.

15. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Turkiets president, Turkiets regering och parlament, och begär att denna resolution ska översättas till turkiska.